

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2400

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatsecretaris van Financiën over *het niet kwijtschelden van gemeentebelastingen*. (Ingezonden 11 maart 2009)

1

Als de studiefinanciering voldoende zou moeten zijn voor het levensonderhoud, hoe komt u dan bij een verschil tussen thuis- en uitwonende studenten van 163,83 euro? In welke studentenstad zijn voldoende studentenwoningen van 163,83 euro?¹

2

Kunt u in een begroting aangeven hoe een student (zowel uitwonend als thuiswonend) kan rondkomen van de basisbeurs en eventuele aanvullende beurs c.q. ouderlijke bijdrage (het forfaitaire normbudget)?

3

Wanneer is sprake van «niet anders dan met buitengewoon bezwaar» kunnen betalen van belastingen? Is daar sprake van wanneer iemand een private lening moet afsluiten om deze belasting te kunnen betalen? Zo ja, waarin verschilt deze situatie van het afsluiten van een studentenlening of collegegeldkrediet? Zo nee, vindt u het rechtvaardig dat minder draagkrachtige studenten op deze

wijze worden gedwongen meer te lenen om de gemeentebelastingen te kunnen betalen?

4

Vindt u het rechtvaardig dat een rentedragende lening door gemeenten wordt behandeld als inkomen wanneer deze lening niet als inkomen kan worden gebruikt, zoals het geval is bij collegegeldkrediet?²

5

Erkent u dat kwijtschelding van gemeentebelastingen nog lastiger wordt voor samenwonende studenten, aangezien zij meer inkomsten hebben? Is dit voor u aanleiding om de lening niet als inkomen te beschouwen?³

6

Gelden voor alle gemeentes dezelfde regels of zijn gemeentes vrij om te bepalen hoe met deze problematiek om te gaan? Indien het laatste het geval is, hoe oordeelt u over deze ongelijkheid? Kunt u in dat geval een overzicht verschaffen van de manier waarop de verschillende (studenten)gemeentes hiermee omgaan?

7

Hoe kan het dat studenten studiefinanciering niet hoeven op te geven als inkomen voor de belastingdienst, terwijl op gemeentelijk niveau de studiefinanciering en eventuele leningen wel tot het inkomen worden

gerekend? Bent u bereid een eind te maken aan deze ongelijkheid?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2007–2008, nr. 3223.

² Email d.d. 5 februari 2009, onderhands verstrekt aan bewindspersoon.

³ Email d.d. 4 maart 2009, onderhands verstrekt aan bewindspersoon.

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de staatssecretaris van Financiën (ontvangen 20 april 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2188

1

De studiefinanciering kent een normbudget per maand dat bedoeld is voor de kosten van levensonderhoud en bijbehorende studiekosten. Dit normbudget wordt gefinancierd door een basisbeurs, maximale aanvullende beurs en een maximale basislening. Daarnaast biedt studiefinanciering een vervoersvoorziening in de vorm van een OV-studentenkaart en de mogelijkheid van een collegegeldkrediet (maximaal 5 maal het jaarlijkse collegegeld). Het totale normbudget voor levensonderhoud is een lumpsumbedrag waarvan een student met gemiddeld bestedingspatroon kan rondkomen. Omdat de totale kosten voor

levensonderhoud verschillen voor uitwonende en thuiswonende studenten door verschillen in de kosten van bijvoorbeeld kamerhuur en te betalen kostgeld, ontvangen uitwonende studenten een extra bijdrage. Voor 2009 is dit 166,47 euro. Onder de kosten van levensonderhoud vallen ook de kosten voor woonlasten. Er is in de studiefinanciering geen specifiek bedrag geoormerkt voor huisvesting of woonlasten. Het verschil in het normbudget voor thuis- en uitwonende studenten kan dus niet worden toegerekend aan de huur die een student moet betalen. In 2002 heeft de toenmalige minister van OCW geconcludeerd dat de ontwikkeling van de (normbedragen) studiefinanciering de jaren ervoor voldoende is geweest (zie brief aan de Tweede Kamer d.d. 28 januari 2002 ter aanbieding van het onderzoek «inkomenspositie van studenten» OCW-2-115, NDS6253). Sinds 2002 zijn de normbedragen jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de inflatie. Daarmee is het normbudget op voldoende niveau.

2
Zoals in het antwoord op de vorige vraag is aangegeven wordt voor het normbudget voor levensonderhoud een lumpsumbedrag gehanteerd. Aangezien de uitgaven van studenten per student verschillen geven wij geen richtlijnen voor bedragen die studenten voor diverse kosten kwijt zijn. Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) geeft in de publicatie «Geldwijzer Studenten» adviezen aan studenten over besteding van hun maandbudget.

3 en 4
Van de situatie «niet anders dan met buitengewoon bezwaar» kunnen betalen van belastingen is – in de privésfeer – sprake indien noch voldoende vermogen noch voldoende betalingscapaciteit aanwezig is om de verschuldigde belastingen te betalen. Daarbij geldt als belangrijke randvoorwaarde dat geen kwijtschelding wordt verleend als het feit dat een belastingaanslag niet kan worden voldaan, aan de belastingschuldige is toe te rekenen. Laatstbedoelde situatie doet zich onder meer voor in het geval sprake is van een voorliggende voorziening waarvan geen of onvoldoende gebruik wordt gemaakt.

Een student heeft recht op studiefinanciering ter grootte van het normbudget voor levensonderhoud. Dit normbudget wordt gefinancierd door een basisbeurs, maximale aanvullende beurs en maximale basislening. Het recht op studiefinanciering (normbudget voor levensonderhoud) geldt voor de toepassing van de kwijtscheldingsregeling als voorliggende voorziening. Het voorgaande verklaart waarom belastingbetaling voor een student plaats dient te vinden met geleend geld. Overigens wordt het collegegeldkrediet in dit verband niet beschouwd als voorliggende voorziening. De uit hoofde van dit krediet ontvangen bedragen blijven, evenals een in het normbudget begrepen bedrag ten behoeve van boeken en leermiddelen, bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek dan ook buiten beschouwing. Als een gemeente het collegegeldkrediet bij het inkomen optelt, past die gemeente de regels niet correct toe. Het bedrag waarvan in het kader van de kwijtscheldingsregeling wordt uitgegaan, is dus uitsluitend dat deel van de aanspraak op studiefinanciering dat bedoeld is voor de kosten van levensonderhoud. Bij verzoeken om kwijtschelding wordt er op dat bedrag in mindering gebracht een deel van de woonlasten en een deel van de premie voor de ziektekostenverzekering. Het bedrag dat dan nog resteert wordt afgezet tegen de kwijtscheldingsnorm die voor eenieder geldt. De kwijtscheldingsnorm is een bedrag dat op grond van de kwijtscheldingsregeling aan belanghebbende «gelaten wordt» om te kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van bestaan. Deze norm is ontleend aan de Wet werk en bijstand en is afhankelijk van het betreffende huishoudtype. Verwezen wordt eveneens naar de brief met kenmerk HO&S/SF/39330, van 14 augustus 2008, met antwoorden op de vragen van het lid Van Leijten (SP), uw brief van 22 juli 2008, kenmerk 2070826120, kamerstuknr. 3223.

5
Ook bij samenwonende studenten geldt dat slechts recht op kwijtschelding bestaat voor zover belastingbetaling niet kan

plaatsvinden uit een voorliggende voorziening. Er bestaat geen aanleiding dit principe in het geval van samenwonen te verlaten. Voorts wordt opgemerkt dat bij samenwonende studenten voor de beoordeling van het recht op kwijtschelding wordt uitgegaan van de bijstandsnorm die geldt voor gehuwden.

6
Gemeenten zijn voor hun kwijtscheldingsbeleid aangewezen op de regels als neergelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, waaronder de regel dat geen kwijtschelding wordt verleend als het feit dat een belastingaanslag niet kan worden voldaan aan de belastingschuldige is toe te rekenen. De maatstaf dat geen ruimte bestaat voor kwijtschelding indien betaling kan plaatsvinden uit een voorliggende voorziening, geldt daarmee voor alle gemeenten.

7
Zoals uit het voorgaande blijkt is niet het inkomensbegrip de oorzaak dat in voorkomend geval kwijtschelding moet worden geweigerd maar het feit dat geen of onvoldoende gebruik wordt gemaakt van het recht op studiefinanciering. Waar de kwijtscheldingsregeling bewust is bedoeld als vangnetregeling – alle voorliggende voorzieningen moeten zijn uitgeput – bestaat geen aanleiding het beleid op dit punt te herzien.